

שְׁלַח לְךָ

בעלון זה נעסוק בתוכן שיעור מס' 635 במדרשת "ברינה יקצור", מיסודו של מו"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל השיעור נמסר ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, בכל יום ב' בשעה 19:00. השיעור מועבר גם בזום, מספר הפגישה: 977999777, סיסמת כניסה: 777.

עלון מס' 521 שנה י"א העלון מוקדש לע"נ מו"ר הרב יעקב אדלשטיין זצ"ל כ"א סיון תשפ"א

999 פ' 991

הפסק 999 פ' 991

כתוב בפרשה (יג, ג): "וַיִּשְׁלַח אֶתְכֶם מֹשֶׁה מִמִּדְבַּר פָּאָרָן עַל פִּי ה' כָּל־אֲנָשִׁים רָאשֵׁי בְנֵי יִשְׂרָאֵל הֵמָּה".

אומר זוהר הקדוש (חלק ג', דף קנח) להלן התרגום: "וַיִּשְׁלַח אֶתְכֶם מֹשֶׁה... כָּל־אֲנָשִׁים רָאשֵׁי בְנֵי יִשְׂרָאֵל", כולם זכאים היו וראשי ישראל היו, אבל הם לקחו לעצמם עצה רעה.

מדוע לקחו עצה זו? אלא אמרו: "אם יעלו בני ישראל לארץ ישראל, יעבירו אותנו מלהיות ראשי בני ישראל, וימנה משה, ראשים אחרים במקומנו. שהרי אנחנו זכינו במדבר להיות ראשי בני ישראל, אבל בארץ ישראל לא נזכה, ועל שלקחו עצה רעה לעצמם, מתו הם וכל אלה שהקשיבו והאמינו להם. ע"כ. על כך אומר הנביא (ישעיהו מד, יח): "לֹא יִדְעוּ וְלֹא יִבְיִנוּ כִּי טַח מִקְרָאוֹת עֵינֵיהֶם מִהַשְׁכִּיל לַבְּתָרָם".

אומר ה'מסילת ישרים' (פרק יא'): **הַקְּבוֹד הוּא מִן הַמְּכַשׁוּלוֹת הַיּוֹתֵר גְּדוּלִים אֲשֶׁר לְאָדָם, וְאֵי - אֶפְשֶׁר לוֹ לְהִיּוֹת עֶבֶד נְאֻמָּן לְקוֹנוֹ כֹּל זְמַן שֶׁהוּא חָס עַל קְבוֹד עַצְמוֹ, כִּי עַל כָּל פְּנִים (=על כוחו ושלא בטובתו) יִצְטָרֵף לְמַעַט בְּקְבוֹד שְׂמִים מִפְּנֵי סִכְלוֹתוֹ (=חוסר דעתו, ונטייתו לספק את תאוות הכבוד).**

הוא (=הכבוד) שְׁגָרָם לְפִי דַעַת חַז"ל (זוהר במדבר) אֵל הַמְּרַגְלִים שִׁיּוּצֵיאוֹ דָּבָה עַל הָאָרֶץ, וְגִרְמוּ מִיתָה לָהֶם וּלְכָל דוֹרָם - מִיָּרְאֵתָם פֶּן יַמְעִט כְּבוֹדָם בְּכַנִּיסַת הָאָרֶץ, שְׁלֹא יְהִי הֵם נְשִׂאִים לְיִשְׂרָאֵל, וַיַּעֲמֵדוּ אַחֲרֵיהֶם בְּמִקְוָמָם. עַל מֵה הַתְּחִיל שְׂאוּל לְאַרְבֵּי אֵל דָּוִד? אֵלֵּא מִפְּנֵי הַקְּבוֹד, שֶׁנֶּאֱמַר (שמואל א, יח): "וַתַּעֲנִינָה הַנְּשִׂים הַמְּשַׁחֲקוֹת וַתֹּאמְרָן, הִכָּה שְׂאוּל וְגו' וַיְהִי שְׂאוּל עוֹזֵן אֶת דָּוִד מֵהַיּוֹם הַהוּא וְהַלְאָה".

והנה, בסוף פרשתנו מופיע מצות הציצית ונאמר שם (יב, טז): "וְהָיָה לָכֶם לְצִיצִית וַיִּרְאִיתֶם אֹתוֹ וַיִּזְכְּרֶתֶם אֶת כָּל מִצְוֹת ה' וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם וְלֹא תִתּוּרוּ אַחֲרֵי לְבַבְכֶם וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר אֲתֶם זֵנִים אַחֲרֵיהֶם".

ורבנו האלשיך זצ"ל (ספר תורת משה על דברים יא, יח - כ) פירש: והוא, כי הנה עינא ולבא שני סרסורי דעבירה (במדבר רבה י, ו) העין רואה והלב חומד ואיברים גומרים. והן אמת כי אם כאשר העין רואה היה הלב קשור ודבוק בעבודת שמים, אין פחד שימשך אחר מראה עיניו לחטא, כי לא יחמוד דבר רע.

וזה מאמר שלמה בחכמתו (משלי כג, כו): "תְּנֶה בְּנֵי לִבְךָ לִי וַיִּעֲנֶיךָ דְרָכֵי תַצְרֶנָּה" - כי אחרי שתן לבך לי משועבד ודבק בה, אין פחד שימשך אחר העיניים, כי אדרבה העיניים ימשכו אחריו, וזהו "וַיִּעֲנֶיךָ דְרָכֵי תַצְרֶנָּה". וזהו אומרו במקום אחר (שם ד, כג): "מִכָּל מַשְׁמֵר נֹצֵר לִבְךָ". ועל כן הקדימה תורה את הלב קודם לעיניים באומרו ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם.

הרב יששכר שלמה טייכטל ה"ד (אם הבנים שמחה, עמ' לח-לט) כתב בעניין נגיעות בראיה: ועל כן, מי שהוא משוחד מעיקרא בדבר, לא יראה האמת ולא יודה לדברינו, ולזה לא יועילו כל ראיות שבעולם, כי הנם מוכים בסנוורים והנגיעה שבקרבם תעזור עיניהם ויכחישו אפילו דברים ברורים כשמש, כי מי לנו גדול ממרגלים אשר הפסוק העיד עליהם שאנשים כשרים היו, ואעפ"כ יען שהיתה נגיעת הנשיאות טמונה בקרבם, כמבואר בזהר הק' ובשל"ה בארוכה, שהיו יראים שאם יבואו לארץ ישראל יאבדו נשיאותם, מאסו בארץ חמדה והתעו אחרים עמהם עד שגרמו לנו גלות החל הזה, כמבואר בחז"ל ויהושע וכלב התחילו להתווכח עמהם ולהוכיח להם שמשה אמת ותורתו אמת, ואמרו (מדבר יג, ל): "עֲלֵה נַעֲלֵה", והאריכו בטענות והוכחות שיצליחו, כאשר כתב רש"י, ואף על פי כן לא הועילו בטענתם לנצחם, יען שהמרגלים היו משוחדים בנגיעה שהיתה טמונה בלבם.

כמו כן הוא בזמנינו, אפילו רבנים וחסידים - לזה יש רבנות טובה, ולזה אדמורו"ת טובה, ולזה עסק טוב, או פאבריק (=מפעל) טוב, או משרה טובה ונכבדה, עם סיפוק גדול, אשר מורא (=פחד) עולה על ראשם - אם ילכו לארץ ישראל יתרופף מצבם.

וכעין זה כתב ב'ספר הברית' לשל"ה הק' (ח"א, מאמר ט) בהתמרמו על אריכות הגלות כל כך זמן רב, עיי"ש. ואנשים כאלו המה משוחדים ע"י הנגיעה הזו הטמונה עמוק בְּלִבָּם, עד שאינם יודעים בעצמם שהנגיעה דוברת מְלָפָם, כאשר הבאתי כן... בספרי שו"ת "משנה שכיר" (חלק ב'), שברוב הפעמים אדם משטה עצמו וחושב שמעשיו הם לשם שמים, ובאמת הוא מנוהל ע"י הנגיעה שטמונה עמוק-עמוק בקרבו, והוא בעצמו אינו יודע, וסובר שדבריו הם לשם שמים. והביא ראיה לזה ממעשה אברהם עם אליעזר. ועיין בספר "דברי חיים" לחנוכה, שכתב, שאדם רואה רק מה שרוצה לראות, ועל כן מי שהוא משוחד מאיזה דבר - בטל ממנו כוח ההכרעה לשפוט אמת, וזהו הטעם שאסרה התורה לשופט ליקח שוחד... וזה שכתוב בתורה (שמות כג, ח): "וְשָׁחַד לֹא תִקַּח כִּי הַשָּׁחַד יַעֲרֹר פְּקָחִים וַיִּסְלַף דְּבָרֵי צְדִיקִים". וישמע החכם יוסיף לקח.

תתן לי

שְׁלַח לְךָ - תוֹכֵן עֲנִינֵי הַפְּרָשָׁה

- א. הקב"ה מאפשר למשה רבינו לשלוח מרגלים לתור (לבדוק) את ארץ כנען, לפני כניסתם לארץ (יג, א-טו).
- ב. משה בחר מרגלים (מכל שבט) והורה למרגלים, כיצד יבדקו את טיבה של הארץ - הטובה היא אם רעה, ואת העמים היושבים בה - אם רבים וחזקים הם או מעטים וחלשים (יג, יז-כ).
- ג. המרגלים נכנסים לתור את הארץ דרך הנגב, ושבים למדבר פארן לאחר 40 יום, ובידם מפרי הארץ (יג, כא-כה).
- ד. המרגלים מוציאים את דבת הארץ, חוץ מיהושע וכלב, שדברו בעד הכניסה לא"י וקורעים בגדיהם (יג, כו-לג).
- ה. תגובת העם: "וַיִּבְכּוּ הָעָם בְּלִילָה הַהוּא" - בכי לחינם, תלונות העם כנגד משה (יד, א-ז).
- ו. ה' רוצה לכלות את העם, בגלל חוסר האמונה בו.
- ז. משה נושא תפילה לה' לביטול הגזירה, ומבקש רחמים, בטענה שלא יהיה חילול ה', וה' אמר ענה לו "סלחתי כדברך" (יד, יג-כ).
- ח. העונש: המרגלים (למעט יהושע וכלב) מתו במגפה (ויהושע וכלב זכו בחלק המרגלים בארץ ישראל) ועל עם ישראל נגזר למות במדבר, ובניהם - רק בסוף ארבעים שנה - יכנסו לארץ ישראל (יד, כא-לח).
- ט. נסיון העפלה לארץ ישראל והמפלה (יד, מ-מה).
- י. מצות נסכים בקרבן עולה ושלמים, ליחיד וצבור (טו, א-טז).
- יא. הפרשת חלה (שיתחייבו בה מְשִׁיכָסוּ לארץ ישראל) (טו, יז-כא).
- יב. קרבן הציבור והיחיד בשגגת עבודה זרה (טו, כב-כט).
- יג. עונש המגדף, ועובד עבודה זרה במזיד - כרת (טו, ל-לא).
- יד. עונש מקושש העצים בשבת (טו, לב-לו).
- טו. פרשת ציצית (טו, לז-מא).

“ועשיתם אשה ה' או זבח לפלא נדר או

בנדבה...” (ט, ג) – במעלת נשמת כל חי

‘נשמת כל חי’ זוהי תפילה קצרה שבה אנו משבחים את הקדוש ברוך הוא ובעיקר מודים לו על כל מה שעשה עושה ויעשה עבורנו.

קבלו על עצמכם שאחר הסכנה תאמרו תפילת “נשמת” - סיפור מיוחד אודות הסטייפלר נכדתו של הסטייפלר, בתו של הרב חיים קניבסקי הרבנית צביון מספרת.

“רבים באו לבקש את ברכתו של סבא מרן הסטייפלר זצ”ל כאשר היו נתונים בסכנה או בצרה”, ממשיכה הרבנית צביון לספר. “לרוב, הם קיבלו את ההוראה: “דבר ראשון תתפללו, אין כמו תפילת החולה על עצמו. בנוסף - קבלו על עצמכם, בלי נדר, שכשתצאו מהסכנה, תאמרו את ברכת השבח ‘נשמת’ כולל ‘שתבח’ עד הברכה”. סגולה זו מקובלת מהרבי רבי העשיל, רבו של הש”ך.

“אני זוכרת שכשאתח מבנות המשפחה היתה בסכנה, ופינו אותה לבית החולים, מיהר סבא למקום והורה לנוכחים שיקבלו על עצמם, בלי נדר, לומר ‘נשמת’ כאשר היא תשוב הביתה בריאה ושלימה.

הגר”ח קניבסקי והרבנית אימצו הנהגה זו בקביעות. לפני כל לידה ובעת מחלה של ילד, או כשהיו זקוקים לישועה - קיבלו על עצמם בלי נדר שכשתבוא הישועה, יאמרו את התפילה. ואכן, בכל עניין שראוי בו ישועה, נהגו לומר מיד את תפילת ‘נשמת’.

מוסיפה הרבנית צביון תחי, דבקותה של אמא - הרבנית קניבסקי בה’ גרמה שבכל יום ראתה את יד ההשגחה, ולכן בכל ערב היתה אומרת ‘נשמת’, כשהודאה לה’ על היום הטוב שחלף.

אמא פרסמה את הסגולה בקרב הנשים הבאות לביתה, ועל כל צרה אמרה: ‘קבלי על עצמך בלי נדר לומר ‘נשמת’ לאחר שתבוא הישועה!’

סיפורים רבים סופרו על ניסים של ממש שבאו הודות לקבלה זו. אחת מהם מביאה הרבנית צביון: ילד נפל מגובה וריסק את רגלו. הרופאים קבעו שעליו לעבור סדרת ניתוחים, ועם הכל - לא הבטיחו שיצליחו להחזיר את הרגל למצבה הקודם. הדאגה היתה רבה. סבתו של הילד מיהרה לרבנית ובכתה על המצב. הרבנית שמעה, הורתה לומר ‘נשמת’, וקראה: ‘לא יהיה צורך בניתוח!’

כל אותה תקופה התעניינה הרבנית במצבו של הילד והורתה לומר ‘נשמת’ על כל שיפור. כנגד כל תחזיותיהם של הרופאים, החלים הילד לגמרי ללא כל ניתוח!

רבנו יוסף חיים זצוק”ל כתב בספרו “בן איש חי” (שנה ב, פרשת תולדות, הלכה ג) ששבח נשמת כל חי הוא יקר ומעולה מאוד. וזה לשונו: שבח זה ד’נשמת כל חי” הוא יקר ומעולה מאוד, וצריך לאמרו בנעימה, והוא מסוגל על כל צרה שהאדם עומד בה, שִׁיזר נדר לומר אחר הצלתו מהצרה שבח זה של “נשמת כל חי” ויועיל לו; וכמו שכתוב בשם רבי יהודה החסיד זצ”ל.

אנשי הקבלה הוסיפו את אמירת ‘נשמת כל חי’ לתפילת הדרך כסגולה לחזרה בשלום מן הדרכים.

בספר ‘דרך ישרה’ נכתב: “קבלה בדוקה ומנוסה, כשיצא אדם מן העיר, יאמר הריני מקבל עלי כשאגיע למקום פלוני אז אני אומר ‘נשמת כל חי תברך’ וכו’, וכשיגיע לשם ישלם נדרו.

“למטה יוסף למטה מנשה גדי בן סוסי” (יג, יא)

הסטייפלר זצ”ל סיפר כי כאשר היה ילד קטן, אמו היתה משדלת אותו שילך לשמוע דרשות מפי רבנים ומגידים מישרים, וזוכר הוא שפעם שמע דרשה ממגיד מישרים שהסביר את הפסוק “למטה יוסף למטה מנשה גדי בן סוסי” במוסר נוקב והדברים עשו עליו רושם רב.

“למטה” - כששולחים הנשמה למטה לעולם הזה.

“יוסף” - שולחים אותו על מנת להוסיף זכויות בלימוד תורה ובקיום מצוות. “למטה” - כשהנשמה למטה בעולם הזה.

“מנשה” - הנשמה שוכחת המטרה לה נשלחה (מנשה לשון שכחה “כי נשני אלוקים את כל עמלי”, פרש”י נשני - לשון שכחה). “גדי בן סוסי” - משמים זועקים לנשמה: תגיד, אתה סוס? אתה כבהמה ששוכחת מטרת חייה? רואים כמה חשיבות שמיעת דברי תורה בגיל רך, שחודרים ללב ועושים רושם לכל החיים. [אוצרות התורה]

“וישלח אתם משה לתור את ארץ פנען ויאמר

אלהם עלו זה בנגב ועליתם את החר” (יג, יז)

הגר”א שכח כל הסודות שיש בפסוק זה

דבר נפלא כתב רבי חיים מוולאזין זצ”ל בהקדמת ספר ‘ספרא דצניעותא’ עם פירוש רבו הגר”א זצ”ל, וזה לשונו: “והתבונן נפלאות מאחת מהנה, שפעם אחד ביום ראשון של פסח ישבו לפנינו שני תלמידים מתלמידי החשובים, ומאשר היו יודעים זה דרכו בקדש מעולם הפלגת שמחתו וחדוות ה’ מעוזו, אשר היה שש ושמח ביום טוב כמצווה עלינו בתורתו יתברך שמו אשר היה להפליא, וכאשר ראו אז שאין שמחתו במילואו וטובו כל כך כהרגלו, שאלו פיו הקדוש על זה ולא רצה להשיב, והפצירו בו מאוד, לא יכול להתאפק, אמר: מוכרחני לגלות לכם מה שאין דרכי מעולם בזה, לקיים מה שכתוב (משלי יב, כה) ‘דִּאֲגָה בְּלֵב אִישׁ יִשְׁחָנָה’, כי בזו הלילה בא אלי אליהו (הנביא) וגילה לי עניינים וחידושים נוראים אין חקר בשם י”ב על הפסוק ‘עלו זה בנגב’.

ובעמדי בבוקר מרוב הפלגת השמחה לא יכולתי להתאפק והרהרתי בהם קודם ברכת התורה, ונענשתי שהתעלמו ממני ואינם (והוא לפי שיטתו בשולחן ערוך שגם הרהור בדברי תורה נאסר קודם ברכת התורה). ונחמוהו וברכו לו: השם יתברך יחזיר לרבנו את אבדתו. ואחר זמן מה שאלו אחד מהם אם כבר הוחזרה לו אבדתו, והשיב: ברוך ה’ שנתגלו לי שנית, והמה עשרים ושתים מאות וששים (2260) אופנים, וכאשר ידעתי מפני מה נתעלמו ממני, כן אני יודע מפני מה נתגלו לי שנית. וא”ל: שבאופן אחד מהם אני יודע כוחות כל הבריות וכל אבר מה עניינו.

ושאלו את רבי משה שטרנבוך שליט”א (ראב”ד העדה החרדית בירושלים נין ונכד להגר”א), שהנה נפסק בשו”ע (או”ח סי’ תפ”א ס”ב) “חייב אדם לעסוק בהלכות פסח וביציאת מצרים ולספר בנסים ובנפלאות שעשה הקב”ה לאבותינו עד שתחטפנו שינה”, ויש לעיין בעובדה הנ”ל שנתגלו לו בלילה סודות עליונים, ומשמע שהיה ישן אז, שהרי כתוב אח”כ “ובעמדי בבוקר”, האם היה הגר”א אכן במצב כזה שחטפתו שינה, או שהכוונה שהייתה לו ‘עליית נשמה’ ולא שינה. והשיב הגאון שליט”א בכתב ידו: “בודאי לא הלך (הגר”א) לישן בלילה פסח כבכל הלילות, רק כשכלו כוחותיו ישן פחות משיתין נשמיין, וזה ודאי מותר אף בלילה פסח”.

[אוצר פלאות התורה]

‘וְהָיָה לָכֶם לְצִיצֵת’ (טו, לט) - האם ראוי לקבור נפטר בציצית כשרה

הגמרא (בבא בתרא עג:) מביאה סיפור פלאי שסיפר רבה בר בר חנה. פעם אחת הייתי מהלך במדבר, ונתלווה עמי סוחר ישמעאלי אחד, א"ל הישמעאלי: "בא ואראה לך את מְיַי מְדָבְר". הלך וראה אותם, ונראו כאילו היו שוכבין בפנים צהובות כשתויי יין, והיו שוכבים על גבם ופניהם כלפי מעלה. וראיתי כי ברך של אחד מהם היתה זקופה, ונכנס הישמעאלי מתחת לאותה ברך זקופה של המת, כשהוא רכוב על גמלו ורומחו זקוף בידו, ואף על פי כן לא נגע בברך המת. וסיפר עוד, שהמתים היו מלובשים בציצית, וגזר את כנף הטלית של אחד מהם עם הציצית שהיתה קשורה בו, כדי להביאה לפני חכמים, אבל הם לא יכלו להמשיך בדרכם, כי הבהמות שרכבו עליהן לא זזו ממקומן.

א"ל הישמעאלי: "שמא נטלת מהם דבר מה, החזר אותן, שקבלה היא בידינו שמי שנוטל מהם דבר, אינו יכול להמשיך ללכת". והחזיר הציצית שגזר, ורק אז היו יכלו להמשיך בדרכם. המשיך רבה בר בר חנה לספר, כאשר בא לפני החכמים וסיפר להם מה שקרה, אמרו לו: "כל 'אבא' הוא שוטה כחמור, וכל 'בר בר חנה' הוא שוטה, כי לאיזה צורך בירור הלכה גזרת את כנף הבגד עם הציצית, בוודאי היה זה כדי לדעת אם ההלכה כבית שמאי שיש להטיל ד' חוטים בכל אחת מכנפות הבגד, או ההלכה כבית הלל להטיל רק ג' חוטים, וא"כ היה לך למנות החוטים והחוליות לפני שהחזרת הכנף למקומו, ויכלת להעיד לנו מה ראית".

וכתבו התוספות (שם ע"ד. ד"ה פסקי): "משמע הכא שיש ציצית למתים". אולם העירו התוספות שאין להוכיח ממעשה זה שהמנהג לקבור מתים בטלית, שמצינו במדרש, שלאחר חטא המרגלים, בכל ערב תשעה באב היתה בת קול יוצאת ואומרת "צאו לחפור", והיה כל אחד ואחד יוצא וחופר לו קבר וישן בו, והמתינו בו עד שהיתה בת קול אומרת: "בידלו חיים מהמתים", ואלה שנגזר עליהם למות במדבר מתו בקברם, וכל מי שהיתה בו נפש חיים היה עומד ויוצא מקברו. ומסתבר שנכנסו לקברים לבושים בבגדיהם וכן בטלית מצויצת, וא"כ אין ראייה שנהגו להלביש ציצית למתים.

מקור נוסף הביאו התוספות שיש להלביש ציצית למתים, מדאיתא בספרי (פיסקא טו): "למה נסמכה פרשת מקושר לפרשת ציצית, לומר לך מת חייב בציצית". וב'מחזור ויטרי' (הלכות אבל) כתב: "הלכך אין לסלק הציצית מטלית הנפטר לעולמו, כי עדות היא לפני בוראו שקיים מצות ציצית ששקולה נגד כל התורה כולה". וכתב עוד: "ואני שמעתי כי הרב ר' אליהו לא הניח לסלק, וצווה לבניו שלא יסלקוהו מטליתו". וכן בהגהות רבנו פרץ על הסמ"ק (מצוה ל"א אות כ"ז) הביא מעשה רב: "ומעשה היה לפני ה"ר טוביה, כשנפטר רבינו יצחק ב"ר אברהם וציווה לקברו בטלית מצויצת, והיו שם מקצת גדולי צרפת, כרבינו שמשון בעל התוספות, והרבה גדולים, ולא אמרו לו דבר. אך לא היה נראה לרבנו יעקב מפרובינץ, וחלק על רבנו טוביה, עד שבא תלמיד אחד מתלמידי רבי יצחק בר אברהם והעיד שריב"א אמר בחייו בשעה שהיה מלמד ענייני ציצית לתלמידיו: 'הלוואי הייתי יודע יום מותי והייתי מצוה שיקברוני בטלית מצויצת כהלכתה! מיד ציווה רבנו טוביה לקברו בטלית מצויצת, ולא היה אדם מערער על הדבר'. וכן נהגו כמה קהילות ישראל לקבור מתיהם כשהם עטופים בטלית מצויצת בציציות כשרות, וכן נפסק בשו"ע (יר"ד סי' שני"א ס"ב). אמנם בתוספות (ב"ב שם) הביאו מנהג שפוסלים ציצית של מת, ורבנו תם אמר טעם לשבח על מנהג זה, ששמע מזקני אנשי לוט"ר, שהציצית היא עדות שקיים כל התר"ג מצות, שכן תיבת 'ציצית' עולה בגימטריא שש מאות, ושמונה חוטים וחמשה קשרים - הרי תר"ג, ומפני שבזמנינו אין חשובים כל כך, נראה הדבר כעדות שקר, לכן פוסלים הציצית. וסיימו בתוספות: "נוהגים בארץ אשכנז לשים ציצית בטלית של

מת, שיהא ניכר שקיים מצות ציצית, ומיד מסירין. והרמ"א (שם) העתיק מנהג פסילת ציצית: "ונהגו לקברו בציצית, אך שפוסלין תחילה הציצית, או כורכין אחד מהכנפות", והגר"א צווה שיקברנו בטלית עם ציציות כשרות. וב'ערוך השלחן' (יר"ד סי' שני"א ס"ג) כתוב, ששמע בבירור מעשה נפלא שאירע עם הגר"א מוילנא, שציווה לאחד מתלמידיו שיעמוד על המשמר אחר מותו שיקברנו בכל ציציותיו, ושלא כמנהג בתפוצות ישראל שנושאים המת לקבורה בציציות כשרות, וטרם שמוניחים אותו בקבר נותקין אחת מציציותיו ופוסלין אותה. והי כאשר נסתלק הגר"א, עמד אותו תלמיד על המשמר כל עת הטהרה, וכיון שהגיעה העת להלבשת תכריכיו, חש אותו התלמיד במעיו והיה מוכרח לצאת לחוץ לצרכיו, ומחמת שלא ידעו מצוואת רבם ניתקו אחת מהציציות שבטליתו, ותיכף נכנס אותו תלמיד והתחיל לצעוק והגיד להם צוואת רבם. אמרו גדולי התלמידים שהיו שם, כיון שכבר נעשה המעשה, זהו אות מהשמים לא לשנות מהמנהג הנהוג בישראל.

עוד מעשה דומה הביא ה'ערוך השלחן' שם, שאירע עם רבי אלכסנדר זיסקינד זצ"ל (בעל 'סוד ושו"ר העבודה'), שציווה שיקברו אותו בציציותיו, וכשהניחוהו בקבר עם הציצית נאחזה ונסתבכה אחת מהציציות ביתד שבקבר, וניתקה הציצית ונפסלה, ואז ראו בחוש שמשמים גזרו שיעשו כמנהג ישראל.

[אוצר פלאות התורה]

“ראשית עֲרֹסְתֵכֶם חֲלָה תְּרִימוּ תְּרוּמָה” (טו, כ)

עין טובה - סיפור

מה הקשר לכאורה בין חטא המרגלים למצות חלה, שניתנה מיד לאחר מכן?

כתב ה"ספורנו": "אחר חטא המרגלים, הצריך גם החלה, למען יהיו ראויים שתחול בהם ברכה בבתיהם, כאמרו: וראשית ערסותיכם תתנו לכהן, להניח ברכה אל ביתך. והביא הגר"י זילברשטיין בספר "עלינו לשבח" (עמ' רפד) מה ששמע מהגר"ש סלומון, שהסביר שהחטא של המרגלים התבטא בעיקרו בצרות עין, ולכן הוצרכו לנתנת חלה לכהן, שהוא מעשה של טוב עין, כדי לתקן על הפגם שהיה להם בחטא המרגלים.

למרחן הגרש"ז אויערבך זצ"ל היה תלמיד, אברך בישיבה, והיה גר בשכונת קטמון בירושלים. יום אחד פונה האברך ואומר לגרש"ז "ברוך ה' מצאתי דירה בשכונת גאולה ומחר אנו עושים העברה". אומר לו ר' שלמה זלמן: "פלאי פלאים, ברוך ה' אני מגיע לשתות לחיים". קבעו לשעה 16:00. בשעה 16:00 מגיע ר' שלמה זלמן, הבית היה מלא בארגזים. ובסלון שולחן עם ששה כסאות, בקבוק יין ומיני מאפה...

האברך מזמין את הגרש"ז לשתות לחיים ור' שלמה זלמן מבקש לראות קודם את המטבח... אחר כך ביקש לעשות סיור בחדרים ובמרתפות ורק לאחר שראה את כל הבית התיישב בסלון ושתה לחיים... תוך כדי השתיה פנה התלמיד לרבי שלמה זלמן ואמר: "רביה', תורה היא וללמוד אני צריך. מדוע הרב ביקש לראות את הדירה, מה כל כך עניין את כבוד הרב איך נראה המטבח והמרתפת שירות וכו'!?"

אמר לו רבי שלמה זלמן: "אנחנו ירושלמים, וכידוע הירושלמים מפחדים מאוד מעין הרע. דע לך, כמו שאתה מאמין שעין הרע יכולה להזיק ולגרום צער, תאמין שמידה טובה מרובה ממידת פורענות פי חמש מאות, ועל ידי עין טובה כמה שפע וברכה אפשר לתת לזולת, ולכן היה לי עניין לסייר אצלך במטבח ולתת בו עין טובה שלא יחסר לכם כל טוב, אחר כך עברתי לחדרים ולמרתפות כדי להכניס בכל מקום ומקום עין טובה...

דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם ועשו להם ציצת" - (טו, לד) - השודדים והציצית

אומר 'בעל הטורים': "ועשו להם ציצית": אמר הקב"ה אני רוצה שתהיו מעוטפים כמלאכים לבושי הבדים וכאשר ראיתם אותי מעוטף לכן ציווה בתכלת שדומה לרקיע ולכסא הכבוד. ע"כ.

זלמן סטרו, צעיר מקנטקי שבארה"ב, נכנס לשיבת 'הדר התורה' בברוקלין, שנועדה לצעירים כמוהו, שלא זכו לחינוך יהודי. הוא ביקש להשלים את הידע ביהדות שהיה חסר לו. זה היה בשנת תשל"ב (1972).

כצלבם במקצועו, רצה לשלב לימודים ועבודה. בימים רכן על ספרי הלימוד, ובלילות יצא לעבוד בצילום חתונות. בכסף שהשתכר שילם את שכר הלימוד בישיבה.

אבל ראש הישיבה, הרב ישראל גייקובסון, ראה כי אחרי ערב של עבודה, שמסתיים מאוחר, קשה לצעיר להתרכז בלימודים ביום המחרת. הוא אמר לו: "אל תדאג בעניין שכר הלימוד. קח פסק זמן מהעבודה בלילות והתמסר ללימוד". זלמן התלבט ולבסוף השיב: "אני לא רוצה לוותר על אפיק הפרנסה, אבל אצמצם את ימי עבודתי".

שבוע לאחר מכן, במוצאי שבת, בשעה עשר בערב, יצא לפגישה עם צלם חתונות ברובע קווינס. הפגישה נסתיימה לקראת אחת אחר חצות. הוא נכנס לתחנת הרכבת התחתית ואחרי המתנה ממושכת עלה לרכבת בדרכו חזרה. הקרונות היו ריקים. הנסיעה התמשכה, וזלמן החל לחשוש שאולי תעה בדרך. הוא ניסה לעיין במפה שהייתה תלויה על דופן הקרון, אך זו הושחתה בגרפיטי.

כשהרכבת עצרה בתחנה החליט לצאת ממנה. הוא ניגש לקופה, ומצא שם פקיד אפרו-אמריקני מעיין בספר תנ"ך. "אדוני, האם תוכל להסביר לי כיצד להגיע לקראון הייטס?" שאל. הפקיד האיר לו פנים: "עליך לעלות לרכבת A למנהטן וברחוב 42 להחליף למס' 2. בלילה רכבת A נוסעת פעם בשעה. היית צריך להמשיך ברכבת שבה נסעת", הוסיף.

זלמן הביט בשעונו בייאוש. השעה היתה רבע לשלוש לפנות בוקר. "יש קיצור דרך, אם אתה מעוניין", אמר הפקיד.

הוא שרטט מסלול על דף נייר: "צא ביציאה הזאת. פנה ימינה. בפינת הבניין תמצא גדר ובה חור. עבור מבעד לחור ולך לאורך פסי הרכבת. בסוף השטח הזה תמצא גשר קטן וישן, העובר מעל פסי הרכבת. עבור את הגשר. בצד השני של הגשר יש מדרגות המובילות לסמטה. פנה ימינה בסמטה ולך לאורכה חמישה או שישה רחובות. לימינך תמצא רציף מוגבה ובו קו מתאים".

זלמן יצא מתחנת הרכבת, מצא גדר חלודה, זחל מבעד לחור בגדר וחצה שטח מוזנח. עכשיו הגיע לגשר וחצה אותו בזהירות. תחתיו ראה בתי מגורים שרופים, ערימות אשפה ושרבוטי מחאה על הקירות. הוא הבין שנקלע לאזור לא-נעים. כשנכנס לסמטה החשוכה נשמעה קריאה: "רוקן את הכיסים שלך!"

דמות של גבר צעיר צצה מתוך האפילה. האיש דרך אקדת. "רוקן את הכיסים שלך! ציווה שוב.

זלמן הישיר מבט לעבר העיניים שנצצו בחושך. "אני רוצה לומר לך משהו", התאמץ להסתיר את בהלתו. "אלוקים ציווה שבע מצוות לכל אדם בעולם, ואחת מהן היא האיסור לגנוב. אם תגנוב, תאבד את עולמך".

התוקף שתק לרגע ואחר-כך פלט בזעף: "אני שונא יהודים! עוד גברתן הגיח מתוך החושך, ובידו אלה. "למה זה לוקח לך כל-כך הרבה זמן?! - רטן. "היהודי הזה משגע אותי", השיב הראשון בתסכול. "תירה בו", הורה השני.

זלמן התערב: "אמרתי לו, שאם יגנוב - יאבד את חיי הנצח". האיש האוחז באלה נפנף בה בחוסר סבלנות. "האלוקים שלך לבן? שאל. "אני לא אוהב אלוקים בצבע לבן". "אלוקים שלי בלתי-נראה", המשיך זלמן את השיחה המוזרה, "אך הוא ברא את כל הצבעים".

השניים השתתקו לרגע אך מייד קרא בעל האלה: "אני ארוקן את כיסוי של היהודי!" הוא תחב את ידו לכיסו של זלמן והחל נובר בו. אצבעותיו הסתבכו בגדילי הציצית שהשתלשלו ממכנסיו. הוא משך את ידו החוצה, אבל הציציות נכרכו סביב אצבעותיו. האיש נבהל. הוא ניער את ידו כאחוז תזזית, הצליח לשחרר את אחיזת חוטי הציצית, ונסוג. "ליהודי הזה יש הגנה על הכיסים!" - צווח בפחד.

זלמן הסביר להם על מצוות ציצית: "יש פה חמישה קשרים ושמונה חוטים - שלוש עשרה, ועם הערך המספרי של המילה 'ציצית' אנו מגיעים ל-613, שזה המספר של מצוות הא-ל".

השניים הביטו זה בזה בחוסר אמון. "אני רוצה לראות את האלוקים שלך!" אמר בעל האלה, "איך אני יכול לראות אותך?" זלמן השיב: "אלוקים ממלא את כל המציאות, וגם אתכם, אך אם אתם בוחרים לעשות את הרע בעיניו, אתם רק כמו מקל בידו".

בעל האלה נעלם מהשטח. השני התקרב לזלמן. "לאן אתה צריך להגיע?" שאל בנימה ידידותית.

"לרכבת מס' 2", ענה זלמן. "אתה עלול למות שש פעמים לפני שתגיע ליעדך, אבל אל דאגה - אגן עליך". כשהוא אווז באקדח ביד אחת וידו השנייה כרוכה סביב כתפו של זלמן צעדו השניים לעבר הרציף.

בבוקר סיפר זלמן לרב גייקובסון את חוויות הלילה. "אני חושב שהבנתי את מה שאלוקים רצה לרמוז לי", אמר בחיוך. בארבע השנים הבאות התמסר ללימוד, והרב דאג לכל צרכיו. [על-פי ספרו של צבי גייקובס]

בברכת התורה

רזן ברינה

"לְאֲדָם מְעַרְכֵי לֵב וּמַה' מַעֲנֵה לְשׁוֹן" [משלי טז, א]

לעילוי נשמת מו"ר אבי יעקב בן רחל וצדוק מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה נפתלי בן רוח: סמי בן שמחה: גורלי בן שמחה רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאור אברהם אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיאל: דויד (רוג'ה) בן שמחה משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן זינו מיה בת מרדכי שמואל: יפה נדרה בת נעמה: רוח בת שמשון מרים בת רייזה: כחון בת חביבה: אהובה (דייזי) בת טובה שמחה בת סרח: חיה בת יוסף: רחל בת חנה: חנינה בת כמיסה

לרפואת:
הרב מאיר נסים בן כמסאנה שליט"א
יעקב ישראל בן גלית: אריאל בן אביאל
מנחם בן עליזה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט
אורטל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זוליס בת חנה
פאולה בת דינה: גלית בת רות: מרים קוק בת רבקה
אילה לאה בת ציפורה: שושנה בת שדרה
רחל בת נארה: רות בת ליה: מוריס בת רחל

לזרע של קיימא:
יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים
נפתלי שלמה בן לאה: לאור בן דינה
שושנה ריזל בת מינה: שירה בת שושנה
מיטל בת לולו: ליאת בת ויקטוריה
שמחה צביה בת רחל: יובל בן שלומית
רחל בת חיה: עדי בת מזל
נעמה בת אסתר

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752

או במייל: Ronbarina@gmail.com

כתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים

ניתן לשלוח צ'ק לכתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון מ.1021474